

Joanna Kuczyńska - Pani na Korczewie

Najsłynniejszym z mieszkańców Syberii była Joanna Kuczyńska, od tytułu męża zwana Marszałkową, znana jako norwidowska „Pani na Korczewie”.

Historia znajomości Norwida z Joanną Kuczyńską zaczyna się podczas karnawału 1841 roku, który Kuczyńscy spędzali w Warszawie. To tam Marszałkowa poznała Norwida. Spotykali się w tamtym roku wielokrotnie. Następnym razem mieli jednak zobaczyć się dopiero dwadzieścia lat później (w 1861 roku) w Paryżu. Norwid bowiem nie wrócił już nigdy do kraju.

Do następnego spotkania doszło w Paryżu w 1861 roku. W tym czasie w życiu obojga z nich zaszły wielkie zmiany: Norwid wyemigrował, Marszałek zmarł, a córka Joanny, Ludwika, dorosła do zamążpójścia. Jednym z celów podróży do Francji była wizyta u słynnego dentysty Thomasa Evansa, który leczył zęby koronowanym głowom Europy. Stan uzębienia Ludwiki musiał stanowić przeszkodę w znalezieniu męża.

W tym czasie Norwid często przychodził na herbatę „do Korczewa” (bo tak nazywano salon Marszałkowej). Po jednej z takich wizyt poeta zostawił w pudełku pocztowym trzy wiersze dla trzech pań z Korczewa: „Do Pani na Korczewie”, „Do L.K.” oraz „Do Pani Józefy z Korczewa” (dedykowany guwernantce Ludwiki). Niedługo potem nastąpił czas wyjazdu Marszałkowej, a jej paryskie dyskusje z poetą przerodziły się w najintensywniejszy okres wymiany listów, przerwany powstaniem styczniowym w 1863 roku. Z tego okresu pochodzą niektóre z najciekawszych refleksji Norwida w zachowanej korespondencji.

Chociaż Norwid nie przyjechał nigdy do Korczewa, mieszkała tu przez parę miesięcy w latach 1867-8 jego bratowa, Anna Norwid. Ponieważ jej mąż roztrwonił cały majątek, potrzebowała tymczasowego adresu do czasu znalezienia pracy. Norwid zwrócił się więc z prośbą o pomoc do Marszałkowej.

Joanna Kuczyńska wolne chwile spędzała w korczewskim parku: ponoć, gdy śpiewała w Dębniaku, jej głos słychać było aż w pałacu. Jej malowidła i obrazy do czasu II Wojny Światowej zdobiły salę balową w Korczewie, a zdobione przez nią ornaty do dziś należą do parafialnego kościoła w Knychówku, w którego krypcie jest pochowana.

Jest utwórka jedna co jak storice w siebie
 świeci nad wielkiem -
 mieli moc porwać, moc nasunąć siebie
 a być ustowiceni.

DO
 Pani na Korczewie

Trudna - bo ²chistram jest to, kto ten, który
 daleki daleko;
 my, wrocił kiedyś na obłokach z góry
 światłości = rękę;

wroci pod ręką - i ja w tej trudności
 wiatr mię wiatrem
 I niech w masmur tny zrewolucji
 z chichat = amobem.

4.
 To cię, is, że jedną ręką
 dołnypomę tronu;
 Cudem, jak wielką trzy Korony mełkaj
 zacnemu tonu!

5.
 Gdy druga ręką, niech gnany wiatrem
 Sachman mię wiat;
 z kęd, w ijin wrykles to co jui teatrem
 jakbym pręptat!

6.
 Dla tego panie, innemi draganis
 Taurie zabięta;
 dostroję oko me, prawie ze tranis
 serce, dostroję.

Bo sukniat Pani jest z tego: z abomu
 domowij prędry;
 Bogactwo dató Ci: anai asdry = tronu
 serce, tron = asdry!

8.
 Kłanhar nasz skoi na kęty podwalinał
 Po ludem = brochick
 Kłan po broch = ludzkim z w ognach
 Tradycja wbrochick
 9

/ zafaryc si wisktem na świdaniu wkomencie + pirs te shaff /